

Handläggare: Kajsa Pärke
Telefon: 08-508 21 083

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2012-09-27

Avfallsplan för Stockholm 2013-2016

- remiss från trafikkontoret (T2011-701-02920)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Stadsdelsnämnden beslutar om omedelbar justering.

Lars Arvidsson
Stadsdelsdirektör

Margareta Hamrén
Avdelningschef

Sammanfattning

Trafikkontoret har tagit fram förslag till en ny avfallsplan för perioden 2013-2016. Fokus i avfallsplanen ligger på hushållsavfall, men den innehåller också mål som omfattar övrigt avfall. Förvaltningen är positiv till att förslaget har ambitiösa målsättningar. Vad förvaltningen saknar är ett utvecklat resonemang kring hur målen ska nås, vilket är nödvändigt för att de ska bli trovärdiga. En svårighet för läsaren är vidare att de flesta mål i den nya planen är formulerade på annat sätt än i den nu gällande planen.

Därutöver kommenterar förvaltningen några av målen och poängterar bland annat vikten av återbruk, fastighetsnära källsortering, lättillgänglig insamling av farligt avfall, samt kampanjer mot nedskräpning i stadsmiljön.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kansli- och serviceavdelningen, samt på tvärpolitiska gruppen för trafik-, miljö- och planfrågor. Ärendet har behandlats i rådet för funktionshinderfrågor, pensionärrådet och förvaltningsgruppen 2012-09-20.

Bakgrund

Enligt Miljöbalken ska alla kommuner ha en avfallsplan, vilken ska omfatta allt avfall i kommunen, både det som kommunen har ansvaret för och övrigt avfall. Den ska redovisa uppgifter om allt avfall som uppkommer inom kommunen, samt mål och åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet.

Trafikkontoret har tagit fram förslag till en ny avfallsplan för perioden 2013-2016. Nuvarande avfallsplan gäller 2008-2012. Fokus i avfallsplanen ligger på hushållsavfall, men den innehåller också mål som omfattar övrigt avfall. I avfallsplanen anges inte några mål som är specifika för stadens egna verksamheter, utan den typen av mål återfinns i stället i Stockholms miljöprogram 2012-2015.

Remissen i sammanfattning

Avfallsplanen innehåller fyra huvudmål. Dessa har sedan brutits ner till mer detaljerade delmål för planperioden. Till delmålen har åtgärder och nyckeltal kopplats.

Mål 1: Avfall från boende och verksamma i staden ska minska och det som ändå uppkommer ska tas om hand resurseffektivt.

- 1.1. Avfall ska förebyggas och en större andel produkter ska återanvändas.
- 1.2. Andelen avfall som materialåtervinns ska öka.
- 1.3. Minst 40 procent av matavfallet ska samlas in separat för rötning och biogasutvinning.
- 1.4. Minst 60 procent av fosforföreningarna i avlopp ska återföras till produktiv mark, varav minst hälften till åkermark.
- 1.5. Förebyggande, återanvändning och materialåtervinning av bygg- och rivningsavfall ska öka.
- 1.6. Nedskräpningen i stadsmiljön ska minska.

Mål 2: Avfall som kan vara skadligt för människa eller miljö ska hanteras separat.

- 2.1. Andelen farligt avfall och elavfall i soppåsen ska halveras.
- 2.2. Minst 90 procent av invånarna ska veta hur de ska hantera sitt farliga avfall och elavfall.
- 2.3. Farligt avfall i bygg- och rivningsavfall ska hanteras på rätt sätt.

Mål 3: Avfallshanteringens alla delar ska präglas av ett människoperspektiv.

- 3.1. Boende och verksamma i staden ska ha den kunskap som behövs för att hantera avfallet korrekt.
- 3.2. Systemen för avfallshantering ska vara enkla att använda och ha god tillgänglighet.
- 3.3. Systemen för avfallshantering ska erbjuda en god arbetsmiljö.
- 3.4. Hänsyn ska tas till den omgivande miljön vid mottagning och hämtning av avfall.

Mål 4: Avfallshantering ska vara en självklar del i planeringsprocesserna.

- 4.1. Vid all ny bebyggelse och större ombyggnationer ska avfallsfrågorna beaktas redan vid den inledande projekteringen.
- 4.2. Områden i staden ska reserveras för avfallsrelaterad verksamhet.
- 4.3. Nya tekniklösningar ska provas och utvecklingen av insamlingssystemen ska fortsätta.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till att förslaget till ny avfallsplan har ambitiösa målsättningar. Vad förvaltningen saknar är ett utvecklat resonemang kring hur målen ska nås. De åtgärder som tas upp under respektive delmål är skrivna i punktform. Ett ambitiöst mål är till exempel att öka andelen insamlat matavfall från nuvarande 8 procent till målet 40 procent. En angiven åtgärd är att utveckla systemen för matavfallsinsamling, men det finns inte några exempel på hur det kan gå till. Under ett annat delmål anges en åtgärd vara att utveckla samverkan mellan olika aktörer. För att en sådan punkt ska vara meningsfull behövs ett förtydligande om vilka aktörer det gäller och exempel på hur samverkan kan utvecklas.

Mycket intressant information finns i bilagorna till avfallsplanen. En beskrivning av hur stadens avfallshantering fungerar idag finns i bilaga 1. En uppföljning av nu gällande avfallsplan finns i bilaga 5. I dessa två kan man hitta en del av de resonemang som förvaltningen saknar i själva planen och gärna skulle ha sett i anslutning till åtgärds punkterna. I synnerhet som flera av målen i den nuvarande planen inte har uppnåtts, behövs både en analys av varför de inte uppnåtts, samt nya åtgärdsplaner, för att de nya målen ska bli trovärdiga.

En svårighet för läsaren är att de flesta mål i den nya planen är formulerade på annat sätt än i den nuvarande. Det gör att det inte är så enkelt att följa utvecklingen, och det framgår inte heller varför man valt att formulera om de flesta målen.

Några mål i den nya avfallsplanen anser förvaltningen är extra viktiga och de kommenteras här nedan.

1.1 Avfall ska förebyggas och en större andel produkter ska återanvändas. En av åtgärderna kopplade till detta mål är att skapa förutsättningar för återbruk, och mäta mängden avfall som tas emot för återbruk på återvinningscentralerna. Det saknas dock uppgifter om hur mycket som tas emot för återbruk idag. Förvaltningen anser att det är positivt att återbruk uppmuntras eftersom mycket av det som slängs är fungerande saker.

Även inom stadens verksamheter kastas funktionsduglig utrustning vid verksamhetsförändringar och ombyggnader. För att föregå med gott exempel och underlätta för återanvändning av inventarier i staden, skulle det kunna finnas en funktion på stadens intranät för att sälja och byta dessa mellan verksamheter och förvaltningar.

1.2 Andelen avfall som materialåtervinns ska öka. För att öka andelen insamlade förpackningar och tidningar och minska problemen vid återvinningsstationerna behöver den fastighetsnära källsorteringen öka. Projektet "Sortera Mera!" drevs av Älvsjö stadsdelsnämnd tillsammans med nio andra stadsdelsnämnder under perioden 2005-2007. Syftet var att öka den fastighetsnära källsorteringen i staden genom stöd och information till fastighetsägare. Projektet var mycket lyckat och dess informationsinsatser omfattade 77 fastigheter med 4.300 hushåll, samt 23 av stadens egna verksamheter.

Erfarenheter av projektet visade att det i processen krävs omfattande stöd och praktisk handledning till fastighetsägarna och att hushållen behöver kontinuerlig och uppföljande information. Med utgångspunkt i dessa erfarenheter kan trafikkontoret utveckla sin information och sitt stöd till fastighetsägare som vill införa fastighetsnära källsortering, men som tvekar på grund av praktiska svårigheter.

1.6 Nedskräpningen i stadsmiljön ska minska. Förvaltningen anser det mycket positivt att detta nya delmål har tagits in i avfallsplanen, och att trafikkontoret avser att arbeta vidare med aktiviteter och kommunikation gentemot medborgarna om attityder kring nedskräpning. Dock är förvaltningen tveksam till uppgiften att nedskräpningen i staden kraftigt har minskat till följd av stadens kampanjer.

2.1 Andelen farligt avfall och elavfall i soppåsen ska halveras

Dessa fraktioner är naturligtvis viktigast att sortera ut. En av åtgärderna kopplade till detta delmål är att utveckla insamlingen av farligt avfall och elavfall. Här håller förvaltningen med om att hushållens möjligheter att lämna dessa avfallstyper behöver utvecklas.

För bilburna finns möjligheten att lämna färgrester och annat farligt avfall på återvinningscentralerna, dit de kanske ändå har ärende emellanåt för att slänga grovavfall och trädgårdsavfall. Men hushåll som inte har tillgång till bil hänvisas främst till någon av stadens femton fasta miljöstationer på bensinstationer eller till den mobila miljöstationen.

Det finns ingen fast miljöstation för farligt avfall i Älvsjö, däremot trafikeras Älvsjö stationsplan av den mobila miljöstationen fyra gånger per år, fredagar kl 20-20.45. Då denna tid kanske inte passar så bra för många invånare, och en del känner sig otrygga att gå ut då, skulle tillgängligheten förbättras mycket om man kunde köra dessa turer även på helger dagtid.

Även småföretagare samt stadens egna verksamheter, som idag inte får lämna farligt avfall på stadens anläggningar, utan är hänvisade till mycket dyra transportörer, behöver ges förbättrade möjligheter att till en rimlig kostnad lämna sitt farliga avfall.

Bilaga

Avfallsplan för Stockholm 2013-2016 finns på stadens webbplats:

<http://www.stockholm.se/avfallsplan>